

ЗМІСТ

Розділ 1. Призначення гімназії та засіб її реалізації.....	3
Розділ 2. Опис «моделі» випускника гімназії	5
Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу гімназії	7
Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування	8
4.1. Освітня програма дошкільної освіти	10
4.2. Освітня програма початкової освіти	12
4.2.1. Навчальний план (I ступінь)	19
4.3. Освітня програма базової середньої освіти	20
4.3.1. Навчальний план (II ступінь)	24
Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій	25
Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми	26
Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми	26

Розділ 1 Призначення гімназії та засіб її реалізації

Призначення гімназії полягає в наданні якісної базової загальної освіти дітям шкільного віку с.Томашівці, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- поглиблене вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;

- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми гімназії здійснюється через три рівні освіти:

- дошкільна освіта тривалістю один рік;
- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Розділ 2 Опис "моделі" випусника гімназії

Модель випусника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випусник гімназії має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випусник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випусник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випусник гімназії добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випусник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випусник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випусник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових

навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3 Цілі та задачі освітнього процесу гімназії

Перед гімназією поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;

2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;

3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;

4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;

5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;

6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;

7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;

8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази гімназії.

Розділ 4 Освітня програма закладу та її обґрунтування

I. Загальні положення

Томашівська гімназія здійснює свою діяльність на підставі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р), «Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу» ДСанПіН 5.5.2.008-01, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001 №63, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688), Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392, власного Статуту школи, що забезпечує одержання учнями загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів.

Відповідно до Статуту навчальний заклад працює в режимі п'ятиденного робочого тижня. Мова навчання – українська. Форма власності – комунальна.

У гімназії – 9 класів (102 учнів), 1 група з короткотривалим перебуванням у школі (13 дітей).

II. Порядок вивчення окремих предметів

Робочий навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів, а саме:

у 1-9-х класах з метою духовного розвитку учнів та формування особи школяра на засадах християнської моралі, доброти, людяності введено курс за вибором «Основи християнської етики» (1-9кл. – 1 год на тиждень);

у 4 класі з метою забезпечення Державного стандарту початкової загальної освіти виділено додаткові години на вивчення предмета «Математика» (4 клас – 1 год на тиждень) ;

у 8, 9 класах з метою розвитку пізнавальної і технічної обдарованості, технічного мислення введено курс за вибором «Креслення» (1 год на тиждень);

у 5, 6 класах (1 год на тиждень) з метою розвитку в учнів цінностей: добра, любові, краси, гідності, обов'язку, честі та совісті введено курс за вибором «Етика».

Для розвитку творчих здібностей учнів, кращого засвоєння ними програмового матеріалу введені години індивідуальних та групових занять у 5-9-х класах:

5-8 класи – з зарубіжної літератури (1 год на тиждень);

9 клас – з зарубіжної літератури (0,5 год на тиждень);

5,6,7,9 класи – з інформатики (0,5 год на тиждень);

4.1. Освітня програма дошкільної освіти

Дошкільна освіта є обов'язковою частиною у системі безперервного навчання. Нині її зміст органічно пов'язаний з ідеями Нової української школи: він забезпечує наступність між дошкільною та початковою освітою в умовах шкільної реформи.

Базовий компонент дошкільної освіти України ґрунтується на основних положеннях Міжнародної конвенції ООН про права дитини, Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», інших нормативних актах стосовно дитинства. Базовий компонент дошкільної освіти — це Державний стандарт дошкільної освіти України, який реалізується програмами та навчально-методичним забезпеченням, що затверджуються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України.

Програма «Впевнений старт» розроблена відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти як державного освітнього стандарту.

Освітня програма «Впевнений старт» реалізує державну політику в галузі освіти щодо питань особистісного розвитку дитини, враховує стратегічний курс розвитку системи освіти України загалом. Концептуальні засади програми узгоджені з пріоритетами загальнолюдських цінностей, що забезпечує спрямованість програми на формування загальної культури життєдіяльності дитини старшого дошкільного віку, максимальне використання можливостей періоду дитинства для досягнення психологічних якостей дошкільної зрілості та особистісного зростання.

Реалізація Програми забезпечує оптимальні фізичні та інтелектуальні навантаження з метою охорони здоров'я та покращення фізичного, психо-емоційного стану та соціального благополуччя дитини.

Мета програми «Впевнений старт» – збагачення досвіду взаємодії дитини старшого дошкільного віку з соціальним та природним оточенням через організацію специфічно дитячих видів діяльності, які формують відповідні життєві компетентності та якості психологічної зрілості. Зміст програмових освітніх завдань відображає комплексний підхід до процесу формування особистісних досягнень дитини (емоційно-ціннісне ставлення, знання, вміння,

життєві навички), що трактується як життєва компетентність. Реалізація цих освітніх завдань спрямована на комплексний особистісний розвиток, що включає єдність емоційного, інтелектуального та вольового розвитку дитини. Провідними для старшого дошкільного віку залишаються комунікативна (спілкування з однолітками та дорослими), здоров'язберігальна, пізнавально-дослідницька, мовленнєва, ігрова, художньо-естетична, господарсько-побутова (трудова) діяльність.

4.2. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта має такі цикли, як 1—2 і 3—4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань,

усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і гімназії, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне

розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

Освітню програму для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи), розробленої під керівництвом Шияна та затвердженою наказом МОН України від 21.03.2018 № 268. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);

математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;

природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;

технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;

інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для

розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;

громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;

фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класі підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Освітня програма для 4 класу розроблена на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407) з української мовою навчання (таблиця 1).

Вона визначає: загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів; очікувані результати навчання учнів; рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму для 4 класу укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Нормативно-правове забезпечення:

– Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87;

– Державний стандарт початкової загальної освіти, затверджений Постановою кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462;

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 407;

– Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна.
1-2 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від
08.10.2019 року № 1272;

– Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна.
3-4 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від
08.10.2019 року № 1273.

Погоджено рішенням педради
Від 31.08.2020 р. № 1
Голова ПК _____ С.Є.Петришин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Томашівської
гімназії
_____ В.Ф. Козик

**Навчальний план Томашівської гімназії
(I ступінь)
на 2020-2021 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	4
<u>Інваріантна складова</u>					
Мови і літератури	Українська мова і література	5	5	5	7
	Англійська мова	2	3	3	2
Математика	Математика	3	3	4	4
Природознавство	Природознавство	-	-	-	2
Суспільствознавство	Я у світі	-	-	-	1
	Я досліджую світ	7	8	7	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-	1
	Образотворче мистецтво	-	-	-	1
	Мистецтво	2	2	2	-
Технології	Трудове навчання	-	-	-	1
	Інформатика	-	-	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	-	-	-	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		22	24	25	24
<u>Варіативна складова</u>					
Курси за вибором					
Основи християнської етики		1	1	1	1
Індивідуальні заняття					
Математика		-	-	-	1
Разом		23	25	26	26

4.3. Освітня програма базової середньої освіти

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою (таблиця 1).

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Варіативна складова використана на:

- запровадження курсів за вибором, що розширюють обрану навчальним закладом світоглядне спрямування;
- проведення групових та індивідуальних занять, консультацій, що проводяться для окремих учнів чи груп учнів.

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України. Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано

гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань гімназії. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і

фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційнодіяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної гімназії передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література». В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му класі – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

Нормативно-правове забезпечення:

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405 (таблиця 1).

Навчальний план Томашівської гімназії (II ступінь) на 2020-2021 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
<u>Інваріантна складова</u>						
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3	3	3
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
<i>Разом</i>		26,5	29,5	31	31,5	33
<u>Варіативна складова</u>						
Курси за вибором						
Основи християнської етики		1	1	1	1	1
Етика		1	1	-	-	-
Креслення		-	-	-	1	1
Індивідуальні заняття						
Зарубіжна література		1	1	1	1	0,5
Інформатика		0,5	0,5	0,5	-	0,5
<i>Разом</i>		30	33	33,5	34,5	36

Розділ 5 Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Розділ 6 Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів гімназії у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; аналізу результатів участі учнів у ДПА.

Розділ 7 Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм гімназії на 2020/2021 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.